

EN ARTIKEL UR:

MANAGEMENT

Nr 2 Maj 2013

of Innovation and Technology

IP-STRATEGIER

– Japans väg till en IP-stat och
internationella IP-samarbetene

IP-strategier

– Japans väg till en IP-stat och internationella IP-samarbeten

IP-strategier på den globala marknaden kommer att spela en avgörande roll för att gå segrande ur den nuvarande ekonomiska krisen. Professor Ove Grandstrand, Chalmers tekniska högskola är en internationell auktoritet inom teknologimanagement (MoT) och då i synnerhet rörande immateriella egendomar. Vid ett av sina senaste besök i Japan träffade han Hisamitsu Arai, ledamot i japanska MoT-föreningen och ordförande i IP-kommittén. De förde då ett samtal om Japans väg mot att bli en IP-stat samt om internationella samarbeten inom IP och i denna korta artikel återger vi det huvudsakliga innehållet i detta samtal.

Japan kan ses som en pionjär inom IP-området genom bildandet av det statliga organet "Högkvarteret för IP-strategier" som många andra länder, inklusive Sverige, har tagit efter. Under 90-talets andra hälft skedde en övergång i världen och ekonomin från industrisamhälle till informationssamhälle eller kunskapsökonomi. De japanska patentprinciperna visade sig då främst vara anpassade till tillverkningsindustrin men var problematiska för viktiga branscher utanför denna, såsom exempelvis mjukvaru- och bioteknikbranscherna. Den i Japan gällande praxisen för patent och gällande patentlagstiftning var plötsligt utdaterade. Under slutet av 90-talet beslutade man sig i Japan därför att sätta upp en organisation där man diskuterar patentpolitik och dess inriktning, med syftet att "ändra japans patentsystem från antipatentpolitik till pro-patentpolitik och flytta fokus från att använda andra företags teknik till att främja ekonomisk aktivitet". År 2001 samlades en grupp intresserade personer och startade föreningen "Forum för nationella IP-strategier" vilken tog fram ett hundratal förslag på förändringar av immaterialrättspolitik och relaterad lagstiftning samt lade fram en övergripande IP-politik för Japan. Detta resulterade i att det 2002 upprättades ett rådgivande organ - Rådet för nationell IP-strategi - och kort därefter antogs ett lagförslag angående grundlag för immateriell egendom.

IP-högkvarteret skapas i Japan

I och med att en ny nationell immaterialrättslig grundlag antogs påbörjades arbetet med att sätta upp IP-högkvarteret. Premiärministern antog ämbetet som högkvarterets chef. Övriga medlemmar var statsråd, universitetsrektor, jurister, patentjurister och koncernchefer, inkluderande sammanlagt 10 personer från den privata sektorn.

Upprättande av en högre domstol för IP-relaterade fall

År 2005 upprättades i Japan en högre domstol för att möta behovet av skydd av immateriell egendom. De lagstiftande organen upprättade grundlagen samt 50 relaterade lagar, statsmakten upprättade IP-högkvarteret och rättsväsendet upprättade en högre domstol för hantering av fall rörande immateriell egendom. Dessa tre statliga institutioner utgjorde början på reformen mot en IP-stat. Detta till trots står det nu klart att nuvarande patentlagstiftning och upphovsrättskydd ändå inte klarar av att hantera de senaste förändringarna inom informationsindustrin och nästa steg är därför att upprätta nya strategier som fokuserar på globalisering och IT-revolutionen.

Från en nationell till en internationell nivå

För en vetenskapsman för att bli internationellt erkänd eller sedd som en auktoritet krävs det endast att denne lyckas publicera i en större internationell vetenskaplig skrift. För patent så måste man däremot få ett erkännande i varje nation. Exempelvis så säljs japanska motorfordon i över 150 länder. Det är nästan omöjligt att registrera patent i alla dessa 150 länder. För länder i Europa administreras patent hos det europeiska patentverket, men för andra länder är det vanliga att varje land hanterar registreringen av patent i det enskilda landet. För att underlätta patentering borde det finnas ett gemensamt patentsystem och ett enda ömsesidigt system för godkännande. Detta skulle inte bara gynna producenterna utan även brukarna.

Ett sådant gemensamt organ skulle kunna ta bort existerande motsättningar och främja vetenskaplig utveckling men också underlätta etableringen av ett organ som möjliggör bättre kulturellt utbyte, IP-politik gäller inte bara Japan Sverige och USA, utan det är vitalt att det finns ett internationellt samarbete. Samma sak gäller för informationsteknologin då den inte är begränsad till den nationella nivån. Internet har idag blivit ett förträffligt medel för att koppla ihop olika delar av världen, men den stora frågan är hur det kan användas för att skapa ett bättre globalt samhälle.

Hur bör man gå till väga för att upprätta ett internationellt organ för IP-strategier?

Just nu finns det framtida planerna för IP-samhället endast på nationell nivå. Vad gäller exempelvis intyg och standarder för motorfordon så finns det idag gemensamma överenskommelser, men vad gäller patent ligger vi långt efter.

Vi som intresserar oss för IP-frågor måste ta ett internationellt grepp om våra frågor för att bidra till samhällsutvecklingen. Ett viktigt steg i detta arbete är att skapa ett nytt internationellt organ för IP-strategier som utnyttjar möjligheterna med dagens informationsteknologi på ett fruktbart sätt. ●

Denna artikel är baserad på ett samtal mellan professor Ove Grandstrand och ordföranden för Japan MOT (Management of Technology) Association, Hisamitsu Arai. Samtalet i sin helhet publicerades i Japan MOT Association, MOT Vol. 11 (2010-07-31)

Översättning av den ursprungliga artikeln är gjord av Alvar Hugosson.

Posttidning B

Ny läsare/Adressändring

Vid adressändring var god skicka sista sidan utan kuvert till Stiftelsen IMIT, Jennie Björk, 412 96 Göteborg
Adressändring kan även göras via www.imit.se

Namn:

Företag:

Adress:

Postnr:

Postadress:

HUVUDMANNAORGANISATIONER

Chalmers tekniska högskola, *Chalmers*
Lunds Tekniska Högskola, *LTH*
Institutet för företagsledning vid
Handelshögskolan i Stockholm, *IFL*
Kungliga Tekniska högskolan, *KTH*

HUVUDMÄN

Per-Jonas Eliäson, *IFL vid Handelshögskolan i Stockholm, professor*
Roland Fahlin, *Roland Fahlin AB*
Göran Harrysson, *AB Tetra Pak*
Staffan Håkanson, *Staffan Håkanson Konsult AB*
Anders Karlström, *Chalmers*
Karin Markides, *Chalmers, rektor*
Stephan Müchler, *Sydsvenska Industri- och Handelskammaren*
Joakim Nelson, *Sony Ericsson*
Hans Persson, *AB Volvo Technology*
Henrik Pålsson, *Ericsson Consumers Lab*
David Sonnek, *SEB Venture Capital, professor*
Fredrik Vernersson, *Booz & Company*

STYRELSE

Hans Sjöström, *SKF, ordförande IMIT*
Anders Axelsson, *LTH, rektor*
Björn Hårsman, *KTH, professor*
Per Ewing, *IFL vid Handelshögskolan i Stockholm, affärsansvarig*
Magnus Karlsson, *Ericsson, professor*
Mats Magnusson, *IMIT, föreståndare*
Per Svensson, *Chalmers, prefekt*
Eva Wigren, *Teknikföretagen, avdelningschef*

Revisorer:

Hans Gavin, *Ernst & Young AB*
Maria Sköld, *Ernst & Young AB*

FELLOWS

Research Fellows

Niclas Adler, *IHH Jönköping, professor*
Sverker Alänge, *Chalmers, docent*
Lars Bengtsson, *LTH, professor*
Ola Bergström, *GU, professor*
Hans Björnsson, *Chalmers, professor*
Tomas Blomquist, *UmU, professor*
Sofia Börjesson, *Chalmers, professor*
Erik Bohlin, *Chalmers, professor*
Charles Edquist, *LU, professor*
Anders Edström, *GRI, professor*
Johan Frishammar, *LTU, professor*
Lars-Erik Gadde, *Chalmers, professor*
Ove Granstrand, *Chalmers, professor*
Tomas Hellström, *LU, professor*
Sven-Åke Hörte, *HH, professor*
Merle Jacob, *LU, professor*
Staffan Jacobsson, *Chalmers, professor*
Christer Karlsson, *CBS, professor*
Anders Kinnander, *Chalmers, professor*
Jens Laage-Hellman, *Chalmers, docent*
Jan Lindér, *Chalmers, doktor*
Åsa Lindholm Dahlstrand, *HH, professor*
Sven Lindmark, *Chalmers, doktor*
Rolf A Lundin, *IHH Jönköping, professor*
Mats Lundqvist, *Chalmers, doktor*
Hans Löfsten, *Chalmers, professor*
Jan Löwstedt, *SU, professor*
Mats Magnusson, *KTH, professor*
Thomas Magnusson, *LiU, docent*
Maureen McKelvey, *GU, professor*
Anders G Nilsson, *KAU, professor*
Andreas Norrman, *LTH, docent*
Christer Olofsson, *SLU, professor*
Annika Olsson, *LTH, professor*
Magnus Persson, *Chalmers, doktor*
Birger Rapp, *IMIT, professor*

Anders Richtné, *HHS, docent*
Annika Rickne, *GU, professor*
Sören Sjölander, *Chalmers, professor*
Martin Sköld, *HHS, docent*
Torbjörn Stjernberg, *GU, professor*
Alexander Styhre, *GU, professor*
Bengt Stymne, *HHS, professor*
Per Svensson, *Chalmers, doktor*
Anders Söderholm, *UmU, professor*
Jonas Söderlund, *BLiU, professor*
Fredrik Tell, *LiU, professor*
Lars Trygg, *Chalmers, docent*
Sten Wandel, *LTH, professor*
Andreas Werr, *HHS, docent*
Mats Winroth, *Chalmers, docent*
Rolf Wolff, *GU, professor*
Pär Åhlström, *HHS, professor*

Adjungerade:

Armand Hatchuel, *Ecole des Mines, professor*
Astrid Heidemann Lassen, *Aalborg University, associate professor*
Anders Ingelgård, *AstraZeneca, GU, docent*
Paul Lillrank, *Aalto University, professor*
Bertil I Nilsson, *Resursbruket AB, tekn lic*
Rami Shani, *Cal Pol Tec, professor*

ORGANISATION

Föreståndare:

Mats Magnusson

Stabsfunktioner:

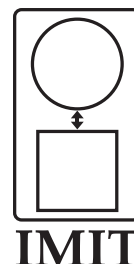
Redovisning: Carina Blomkvist
Projekt- och ekonomistyrning: Bengt Karlsson
Kontorschef Göteborg: Lucas Hörte

Stiftelsen IMIT är ett forskningsinstitut

Stiftelsen IMITs målsättning är att bedriva och stödja forskning och utveckling inom teknisk, industriell och administrativ förnyelse, samt att utföra utbildningsinsatser inom detta område. Bakom stiftelsen IMIT står IFL vid Handelshögskolan i Stockholm, Chalmers tekniska högskola, Kungliga Tekniska högskolan och Lunds tekniska högskola.

IMITs forskning behandlar först och främst hur teknisk utveckling kan nyttiggöras genom tillförsel av industriell och ekonomisk kunskap, exempelvis inom områdena projektledning, produktionsledning, samt ledning och organisering av innovationsverksamhet. IMIT bidrar till att sprida kunskap genom forskningsprojekt, magasinet "Management of Innovation and Technology", och genomförande av seminarier, workshops och konferenser för såväl forskare som verksamma i industrin.

För mer information om IMITs verksamhet se www.imit.se

Vi berättar gärna mer om vår verksamhet och vad vi kan göra i samarbete med er.

Stiftelsen IMIT, 412 96 Göteborg. Besöksadress: Chalmers, Vera Sandbergs Allé 8. Telefon 031-772 12 20

LÄS MER PÅ WWW.IMIT.SE